

Autorskie badanie Rady

Na potrzeby przygotowywanego konkursu PARP dotyczącego systemu podnoszenia kompetencji zawodowych Rada przeprowadziła badanie ankietowe dotyczące zapotrzebowania na podnoszenie kompetencji pracowników nowych oraz już pracujących w firmach informatycznych.

Zespół ekspercki Rady przygotował ankietę, w której badano zapotrzebowanie na kompetencje specjalistyczne w kilku obszarach:

- administrowanie systemami i sieciami (kompetencje podstawowe oraz zaawansowane),
- programowanie (kompetencje podstawowe oraz zaawansowane),
- testowanie aplikacji,
- bezpieczeństwo systemów,
- projektowanie i analiza, zarządzanie systemami, modelowanie struktur danych.

Badano też zapotrzebowanie na kompetencje osobowe: zarządzania zespołem projektowym (umiejętności interpersonalne), umiejętności prowadzenia negocjacji i komunikatywność, znajomość specjalistycznego języka obcego.

Uzyskane wyniki posłużyły do oceny zapotrzebowania na kompetencje dla poszczególnych stanowisk w firmach. Korzystając z danych dotyczących kosztów szkoleń, zespół ekspercki Rady oszacował koszt zapotrzebowania na szkolenia w celu nabycia lub podwyższenia kompetencji w całym sektorze IT na kwotę ponad 240 mln zł. Najwyższe zapotrzebowanie na środki finansowe wyliczono dla podstawowych umiejętności programowania (88,9 mln zł - z uwagi na najwyższą liczbę potencjalnych beneficjentów) oraz podniesienia kwalifikacji dotyczących bezpieczeństwa systemów - 51,5 mln zł).

Wyniki badania zostały przedstawione członkom Rady, którzy podjęli uchwałę przyjmującą te wyniki jako rekomendację Rady na potrzeby konkursu PARP.

Prestiżowe wystąpienia przedstawicieli Rady

W styczniu członek Rady Tomasz Klekowski uczestniczył w panelu Future of Talent: Closing the Global Skills Gap, na zaproszenie amerykańskiego think tanku Diplomatic Courier. Panel odbył się w ramach Global Talent Summit, będącego jednym z bloków konferencji World Web Forum (WWF), która zgromadziła w Zurychu liderów cyfryzacji z Europy i świata. Global Talent Summit dotyczył rozwoju kompetencji oraz ewolucji potrzeb edukacyjnych w wyniku rewolucji cyfrowej. Dyskusja skupiła się wokół kluczowych grup kompetencji potrzebnych pracownikom na rynku pracy w okresie przyspieszającej transformacji cyfrowej.

Tomasz Klekowski przedstawił perspektywę uzupełnienia bazowych kompetencji krytycznych dla każdej branży, takich jak: kompetencje kontekstu technologicznego, kompetencje współpracy oraz kompetencje kształcenia ustawicznego, rozwijając koncepcję stworzoną w Zespole ds. kompetencji tworzenia i wdrażania rozwiązań gospodarki 4.0 Rady sektorowej.

Na zaproszenie zespołu Centrum Zarządzania Innowacją i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej sekretarz Rady Tomasz Kulisiewicz od stycznia br. uczestniczy w projekcie

Universities of the Future, dofinansowywanym z programu Erasmus+. Uczestnikami projektu są eksperci Politechniki Warszawskiej, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Aalto University oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Architektów TEK z Finlandii, Desing Factory oraz Agencji Innowacyjności z Portugalii, a także trzech firm z Polski, Finlandii i Portugalii. Celem projektu jest wypracowanie zaleceń dla uczelni wyższych, zmierzających do dostosowania ich struktur, zasad działania i programów nauczania do potrzeb gospodarki 4.0. W styczniu odbyły się dwa pierwsze warsztaty polskich uczestników projektu, prace kontynuowano kolejnym warsztatem w kwietniu.

Aktywność na wielu forach

Przedstawiciele Rady wzięli udział w warsztatach diagnostycznych na temat Zintegrowanej Strategii Umiejętności OECD/MEN i w zorganizowanym przez SGH seminarium dotyczącym cykliczności zasobów pracy i niedopasowań edukacyjnych na rynku pracy. Podczas seminarium dyskusyjnego zorganizowanego w Instytucie EMAG w Katowicach na temat kierunków rozwoju usług e-administracji sekretarz Rady, sekretarz Rady Tomasz Kulisiewicz przedstawił tezy dotyczące konieczności rozwoju kompetencji administracji publicznej w celu tworzenia prawidłowych architektur informacyjnych, stanowiących podstawę systemów informatycznych administracji oraz usług e-administracji. Tomasz Kulisiewicz wystąpił także na konferencji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego na temat inteligentnych miast, stanowiącej podsumowanie konkursu dla młodzieży szkół średnich.

Na Podlaskim Kongresie Zawodowym panel „Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb krajowego, regionalnego i lokalnego rynku pracy” moderowała Bożena Krasnodębska, natomiast jednym z panelistów była Anna Niczyporuk. Obie panie są członkami Rady sektorowej.

W pierwszym kwartale 2019 r. rozpoczęła się publiczna debata na temat wdrażania i rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, organizowana Przez Instytut Badań Edukacyjnych, który jest operatorem ZSK. Na 2019 r. zaplanowano cykl dziesięciu spotkań, przedstawiciele Rady biorą w nich czynny udział. Na marcowym spotkaniu konsultacyjno-informacyjnym dla interesariuszy projektu ZSK przedstawiono informację na temat stanu wdrażania systemu. Udaje się osiągać zakładane wskaźniki – w latach 2016-2018 do procedowania w ministerstwach zostało przesłanych 139 wniosków, po pozytywnej ocenie formalnej (120 dla kwalifikacji, których opisanie zostało wsparte przez IBE), 41 kwalifikacji zostało włączonych do ZSK, spośród nich 21 zyskało status funkcjonujących w systemie. Na dzień 31 grudnia 2018 r. 89 wniosków było wciąż procedowanych w ministerstwach właściwych. Kolejne 3 kwalifikacje rynkowe zyskały status funkcjonujących w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia spotkania. Niestety, nie przybywa kwalifikacji rynkowych w obszarze IT.

Członkowie Rady konsultowali ogłoszony przez MEN projekt „Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy”. Prognoza obejmuje listę zawodów szkolnictwa branżowego o szczególnym zapotrzebowaniu na krajowym rynku pracy, których znaczenie dla rozwoju Polski uzasadnia zwiększenie kwot podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na rok 2020 i listy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego w poszczególnych województwach z podziałem na dwa poziomy

zapotrzebowania: istotny i umiarkowany. Na liście krajowej nie znalazł się zawód technika-informatyka – trafił tylko na dwie listy wojewódzkie. Tymczasem zapotrzebowanie na techników-informatyków jest duże: zarówno w poszczególnych województwach, jak i w skali ogólnopolskiej, co pokazują badania i sygnalizują klienci oraz partnerzy biznesowi firm, których przedstawiciele są członkami Rady. Taką opinię przekazała Rada podczas procesu konsultacji tego projektu.

Kompetencje dla gospodarki 4.0 pod lupą

Powstały w połowie ub.r. Zespół ds. kompetencji tworzenia i wdrażania rozwiązań gospodarki 4.0 jest jednym z bardziej aktywnych zespołów pracujących w Radzie. Zajmuje się przede wszystkim oceną wpływu transformacji cyfrowej na strukturę umiejętności potrzebnych do tworzenia i wdrażania rozwiązań informatycznych w realiach gospodarki 4.0. Z dokonanej analizy zespołu, zweryfikowanej na wielu konferencjach i dyskusjach eksperckich, korzysta Ministerstwo Cyfryzacji przy pracach na rzecz rozwoju kompetencji.

Zespół zamierza promować nowe standardy kwalifikacyjne, odpowiadające nie tylko trendom rozwojowym, ale uwzględniające zmiany regulacyjne, technologiczne i demograficzne. Jednym z wydzielonych przez zespół trzech obszarów do dalszych szczegółowych opracowań jest lokalizacja jednego z uznanych w Europie systemów racjonalnego definiowania i zarządzania kompetencjami profesjonalistów IT: Skills For The Information Age Framework lub e-Competence Framework.

Ambicją członków zespołu jest stworzenie platformy dyskusji i wymiany informacji z radami ds. kompetencji i organizacjami, które funkcjonują w branżach podatnych na cyfrową transformację (sektor finansowy, motoryzacyjny, przemysłu 4.0, outsourcingu usług, etc.). Współpracę z Sektorową Radą ds. Kompetencji Motoryzacja i Elektromobilność rozpoczęła dyskusja warsztatowa na temat transformacji cyfrowej branży motoryzacyjnej.

W ramach zespołu wydzielono dwie grupy robocze. Jedna z nich zajmuje się obszarem budowy kompetencji współpracy jako brakującego ogniwa łączącego silosowo kształcone grupy specjalistów, druga – obszarem transformacji cyfrowej polskiej gospodarki z uwzględnieniem budowy kompetencji potrzebnych do budowy i wdrażania rozwiązań z wykorzystaniem technologii o dużym znaczeniu horyzontalnym (General Purpose Technologies), typu Sztuczna Inteligencja, Blockchain, czy Internet Rzeczy.

Tomasz Klekowski – przewodniczący Zespołu ds. kompetencji tworzenia i wdrażania rozwiązań gospodarki 4.0 – został powołany przez Minister Jadwigę Emilewicz do Rady Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości.

Długo oczekiwany SBKL

Przewodnicząca Beata Ostrowska i sekretarz Tomasz Kulisiewicz reprezentowali Radę na marcowym spotkaniu w Łodzi, wstępnie podsumowującym badanie Sektorowy Bilans Kapitału Ludzkiego w sektorze IT autorstwa zespołu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rada współpracowała z zespołem badawczym UJ od października 2017 r. – przedstawiciele Rady uczestniczyli w dyskusjach merytorycznych dotyczących metodyki i zakresu badania. W maju 2018 r. zespół Rady zorganizował panele eksperckie, w trakcie których wspólnie precyzowano

funkcje i kompetencje wybranych specjalności IT.

SBKL to największe ogólnopolskie badanie sektora IT, mające na celu określenie zapotrzebowania na kompetencje w firmach, ocenę podaży kompetencji oraz wskazanie trendów w sektorze IT i ich wpływu na kondycję gospodarczą kraju. Zastosowano badanie ilościowe 821 przedsiębiorców, próba była losowana z grupy zdefiniowanej przez PKD. Badanie podaży kompetencji objęło 35 uczelni, dobranych według wydziałów i liczebności absolwentów, rozmawiano z 750 studentami 5. roku informatyki.

Badania ilościowe zostały uzupełnione badaniem jakościowym z udziałem 50 przedstawicieli firm sektora i kadry dydaktycznej – badanie to pozwoliło określić role i profile kompetencyjne. Autorzy SBKL chcieli odejść od badania przez stanowiska – zadania wykonywane przez pracowników można opisać funkcjami i przypisanymi do nich kompetencjami. Zdefiniowano 9 ról zawodowych związanych z IT, wokół których koncentrują się główne procesy biznesowe.

Tak bogate badanie – przeanalizowano tysiące ankiet, odbyło się wiele konsultacji, przeprowadzono pogłębione wywiady i analizy – przyniosło wiele interesujących wniosków. Finalna wersja badania zostanie wkrótce opublikowana na stronach PARP, wstępne wyniki badania zaprezentowane na łódzkim spotkaniu znajda Państwo: https://www.radasektorowa.pl/images/parp_lodz/parp_lodz.pdf

Główne wnioski z badania SBKL w sektorze IT

- rosnący popyt będzie zwiększał deficyt w obszarze kompetencji IT,
- firmy informatyczne poszukują przede wszystkim programistów,
- rekrutacja pracowników IT jest według pracodawców trudna lub bardzo trudna,
- pracodawcy oczekują zgłoszeń pracowników przygotowanych z wykształceniem technicznym lub wyższym oraz doświadczeniem zawodowym w branży, w rekrutacji stosują tzw. strategię sita, próbując wśród znaleźć takich pracowników w trakcie rekrutacji,
- strategię inwestycji w kapitał ludzki częściej stosują firmy innowacyjne, częściej dostrzegają też pola do rozwoju kompetencji własnych pracowników.